

KÖZVÉLEMÉNY

HÉTFŐI UJSÁG.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 korona, havonként 25 krajczár.

Felelős szerkesztő és kiadó:

ROSTKOWICZ ARTHUR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Horváth Mihály-utca 7. sz.

Hirdetések árszabály szerint.

Hiteles részletek a szerb királyi család legyilkolásáról.

Szerbiában megölték a királyt és a szerb nép örömmámorban úszik. A szerb főváros zászlódiszt öltött, a nép dalol, a katonazenekar bejárja a várost, a gyilkosok csapra vert boros és sörös hordók mellett vigadnak.

Az egész világ megrendül. Az emberek szívét a szánalom vagy boszúvágy érzése tölti el, mert hiszen közönyről, részvétlenségről szó sem lehet. Olyan nagy és megrendítő esemény ez, amely felett egyetlen érző ember sem térhet napirendre.

Mi csak néhány órányira vagyunk a királygyilkosság színhelyétől, tehát bennünket különösen érint ez a nagy esemény, amely nem áll ugyan páratlanul a világtörténelemben, de szomorú bevezetője a huszadik századnak.

Az események hatása alatt áll még mindenki. Pártatlan, igazságos ítéletet senki sem mondhat. Az emberek ítélete ingadozó. Vannak, akik a gyilkosokkal, vannak, akik az áldozatokkal rokonszenveznek. Ez utóbbi érzés kétségtelenül tisztességesebb, mert hiszen a gyilkosság utálatos bűn. Az tökéletesen mindegy: király avagy koldus-e az áldozat? Az elvesztett, idő előtt elrabolt életet visszaadni nem lehet. Az élethez pedig joga van minden halandónak.

Vannak ugyan esetek, mikor a gyilkosságot is menteni lehet, a törvény is ösmer kivételeket, de annyira indokolni e förtelmes bűnt még sem lehet, hogy rokonszenvesse tegyék a körülmények, hiszen az emberies érzés annyira áthatotta manapság a világot, hogy a hóheri állásra néhány évtized múlva a művelt államokban nem lesz szükség többé.

Az a körülmény azonban, hogy a sikerült királygyilkosság és a mézárás után örömmámorban úszik a szerb főváros népe, bizonyítja azt, hogy Sándor szerb királyban a boldogulás akadályát és a gyűlölt zsarnokot látta a nép. Az akadályt erőszakos úton eltávolították. Megölték a királyt és néhány hű emberét, de vajjon megnyílt-e a nép számára a boldogabb jövődöbe vezető út?

Igen tanulságos eset ez, érdemes felette elmélkedni. Ez hát az a fenséges polcz? Ez volna az a nagy földi hatalom? Szegény király, hogy képzelgett még a halála előestéjén is. Azt hitte, hogy az ő hatalma megdönthetetlen, akaratának ellentállani nem lehet és ha összeráncolja homlokát, reszketve borulnak a porba alattvalói, akik még a pár nap előtti dalversenyen hódolattal hajlongtak előtte és torkuk szakadtából

éljeneztek — és ma örvendenek azon, hogy kipusztították az élők sorából.

Bizony-bizony hálátlan mesterség rangfokozatban az Isten után következni.

Újabb értesülések.

Teljesen hiteles forrás szerint a belgrádi királygyilkosság csütörtökre virradóra, hajnali 2 órakor történt. A szörnyű esemény nem lepett meg senkit. Az egész ország el volt készülve reá. Ha nem is tudott a nép a készülő eseményekről, de sejtette mindenki. A belgrádi helyőrségnek csaknem valamennyi tisztje részt vett az előkészületekben.

Éjfélkor a katonaság 8-10 emberből álló apró csoportokban megszállta a város minden utcáját. Néhány vendéglőben még fenn is voltak. Nagyonbrészt idegenek. A katonák benéztek mindenhová, mintha csak rendes őrzáraton lennének.

Éjfél után 1 órakor a konakhoz vezető utcákat teljesen megszállták, úgy hogy a konakból senki sem menekülhetett. A katonák a házakhoz húzódtak és csupán négy század közelítette meg a konakot, amelynek ajtaját a testőrök nyitották ki, a belső ajtót pedig felrobbantották dinamittal. A 36 főnyi palotaőrség az első rohannak sem tudott ellentállani. Az első sortűzre elhullottak az elszántabbak, míg a többi az élete megmentésére gondolt csak és elmenekültek, elbujtak.

Sándor király kétségbeesetten akarta védelmezni magát. Az első golyó a száján találta; nem okozott halálos sérülést, csak két fogát ütötte ki. A szerencsétlen fiatal ember térdre bukott és arczát elfödve könyörgött irgalomért.

— Ne öljétek meg, kegyelmezzetek életemnek, mindent jóvá teszek. Lemondok.

Többet nem szólhatott, mert közvetlen közelből rálöttek valamennyien, úgy hogy a lövések — mint az orvosok állították — meg is égették a husát.

Kegyeltlenebb módon végeztek a királynéval. Karddal hasították föl a gyomrat, úgy hogy a belei kifordultak. Az összeesküvők reápostak. Masin Sándor, Drága királyné első férjének az öcsce kinyitotta az ablakot.

— Az utcáról szedtek föl, odavaló vagy — kiáltotta.

Négyen is megragadták a királynét a hajánál és labainál fogva és kidobták az ablakon. Ekkor még élt a királyné.

Néhány lövés hallatszott csak ezután a konak tuisó részéről. A királyné öcscsével, Lunyevicza Nikodém főhadnaggyal, a trónörökösselel végeztek az összeesküvők.

Három órakor már a véres munkát befejezték és ekkor az összeesküvők megalakították az új kormányt. A hatodik ezred kordont vont a konak körül. A nép a kordonon kívül állott és tétlenül szemlélte a gyilkolást, sőt helyeselte.

Az orosz kéz.

Az összeesküvők fejei a legjobban képzett tisztjei a szerb hadseregnek. Majdnem mindnyájan a pétervári orosz katonai akadémiát végezték, sőt többen szolgáltak az orosz hadseregben is.

Bizonyos, hogy Karagyorgyevics herceg, aki ezredesi rangban szolgált az orosz hadseregben, husz év óta állandóan érintkezett az Oroszországban élő szerbekkel, különösen pedig a pétervári katonai akadémia szerb növendékei-

vel, akik később a szerb hadseregben szolgálták a trónkövetelő Karagyorgyevics-család törekvéseit.

Karagyorgyevics Péter a kikiáltott szerb király, ráköltötte az izgatásra egész vagyont, amely a husz milliót is meghaladta.

Misics alezredes, az összeesküvők feje, szintén éveket töltött Oroszországban és állandó érintkezésben állt a Karagyorgyevics-családdal, amelynek nagy befolyása volt és van az orosz császár udvarában.

Az orosz nagykövetnek is tudni kellett a készülő királygyilkosságról, mert a borzalmas éjszakan összes környezetével talpon volt és az ablakból nezte az utcán a katonaság készülődését. Ha ő akarta volna, még megmenthette volna a király életét.

Sándor szökni akart.

Sándor király rég tudta, hogy összeesküvést szöttek ellene, sőt tudta azt is, hogy kik az összeesküvés fejei, de nem mert föllépni ellenük, mert tudta jól, hogy az egész ország ellene van. Még minisztereiben sem bízhatott. Alig volt a szerencsétlen királynak néhány bizalmas embere. Eltökölte tehát, hogy meg fog szökni. Titokban előkészületeit is megtette. Vagyonát Angliában helyezte el. A belgrádi pályaudvaron a külön vonat indulásra készen állt, nem különben a hadihajója is a Dunán. Az volt a szándéka, hogy Budapestre jön és megvárja az eseményeket. Tudta, hogy Szerbiában forradalom fog kitörni távozása után.

Szerencsétlenségére szökési tervét elárulták. Az összeesküvők erre elhatározták, hogy tervüket hamarabb végrehajtják. Attól féltek, hogy a király szökése esetén kitör menten az amugy is készülő forradalom és akkor a király idegen segítséggel tér vissza és leszámol ellenségeivel, már t. i. velük. Ezért előztek meg ezt a királyi család lemészárlásával.

Drága királyné az oka.

Popovics Dusán volt szabadkai lakos, jelenleg szerb államhivatalnok megfordult Szegeden is a királygyilkosság után.

— Mindennek a Draga az oka — mondta. Ez a hű, nagyravagyó, romlott erkölcsű és hiányos műveltségű asszony sodorta a végveszedelembé a királyt és Szerbiát. Utálta mindenki a multja miatt is. Mikor első férje feleségül vette, már bukott leány volt. Mint özvegy asszony is erkölcstelen életet folytatott. Rövid ideig szeretője volt Milán királynak is, majd ügyesen behálózta az ügyefogyott, tapasztalatlan Sándor királyt is, akinek Benkő Rózsi után a szeretője, majd pedig a felesége lett. Alig tette a fejére a koronát, ő akart uralkodni is. Oly kihívó és dölyfös magaviseletet tanusított, hogy csoda, hogy a Bank-bánk esete hamarabb meg nem történt. Ez jobb is lett volna, mert úgy a király élete megmarad. A konak a nyilvános örömtanyák színvonalára sülyedt, úgy hogy még a nem nagyon erkölcsös szerb nép is megsokalta.

Petrovics Dusán mondotta el, hogy Belgrádban hire járt a gyilkosság előtt pár héttel, hogy a király és királyné a konakban a szolgák jelenlétében csunyán összeveszték.

— Elfogok válni tőled, mert belátom, nem vagy méltó, hogy koronát viselj. Látszik rajtad, **hogy az anyád szolgáló volt.**

— No hiszen, te külön vagy talán? A **dédapád dísznőhajcsár volt.**

Megesett az is, hogy a király a saját feleséges tenyereivel képelte föl a királynét, aki hasonló gyöngéd módon viszonzta ezt. Sokszor a cselédség választotta szét őket.

Nemzetgyűlés Belgrádban.

Ma délelőtt tart együttes ülést a képviselőház és a szenátus. A szkupcsina új épületét a katonaság tartja megszállva és Karagyorgyevics Pétert éljenzi. A középosztály óhajítja a köztársaságot, amelynek sok hive van a radikális pártban, sőt a liberálisok közt is. Beavattott forrás szerint, a köztársasági párt nincsen szervezve és még a köztársasági államforma hívei sem mernek majd a nemzetgyűlésen felszólalni, mert félnek a katonaság dühétől és Karagyorgyevics Péter bosszújától. Így tehát Karagyorgyevics Péter királylyá választása befejezett tény, pedig a nép soraiban nem sok hive akad és ő is, családja is az Obrenovicok sorsára fog jutni.

Forradalom készül.

Előrelátható már is, hogy a nemzetgyűlésen a szenátus és a szkupcsina tagjainak alig fele fog részt venni. Az ország nagy része helyteini a királygyilkosságot, utálja a Karagyorgyevics-családot, sőt vannak hívei Milán király törvénytelen fiának is, akit a szultán, neveltet és akit trónkövetelőnek el is ösmer. Ez a 14 éves gyermek, ha felnő, állandó veszedelme lesz még Szerbiának.

Ha 14 nap alatt a rend helyre nem áll, akkor a nagyhatalmak fognak rendet csinálni Szerbiában, ahol élet és vagyonbiztonság nincsen, sőt a vidéken egymást érik a gyilkosságok és rablások.

Mozognak a bolgárok is.

Szófiában a szerb királyi pár legyilkolása végtelenül lesújtotta Ferdinánd fejedelem környezetét és híveit. A bolgar nép is elégedetlen és az elégtelenséget szitják a tevékeny macedon-bizottságok is, amelyek a hadsereggel állandó összeköttetésben állanak.

Szegény emberek sorsa.

Szomoruan mondja a példabeszéd: szegény ember dolgát boldog isten látja. Elég szomorú is e világ élete a szegény embernek. Hogy milyen vérlázító dolgok történnek, elmondunk néhány esetet. Való, igaz dolgok ezek.

Eszterházy és a szegény asszony.

Eszterházy Miklós, mióta a király az aranygyapjas rend lovagjává tette, egyenrangú lett a főhercegekkel, többek közt Ferencz Ferdinánd főherceggel is.

Jól emlékezünk még arra a törvényszéki tárgyalásra, amely Konopiston, a trónörökös birtokán folyt. Két szegény munkásember rőzsét vitt haza az uradalom erdejéből. Rajtacsip-ték őket és a trónörökös rögtön elcsapta a szegény embereket szolgálatából. De sőt fel is jelentette őket. A tárgyaláson aztán kiderült, hogy 40 fillér napszám mellett kellett dolgozniuk ő fensége birtokán. A bíróság felmentette a kiszákmányolt embereket.

Ez a történet jut eszünkbe, mikor a Soproni Naplóban a következő árverési hirdetményt olvassuk: „A soproni kir. törvényszék mint tkv. hatóság nyilvánosságra hozza, hogy Eszterházy

Miklós herceg, kismartoni lakos által Schneider Katalin, 9 korona 44 fillér tartozás fejében lefoglalt, 800 koronára becsült ingatlanára az árverést a községi háznál 1903. június 4-ére tűzte ki, ahol az árverési tárgy becsáron alul is eladható lesz“.

Valóban hercegi, sőt főhercegi jótékony-ság. Kiváncsiak vagyunk, az árverést megtartották-e? Ha nem fizetett a szegény asszony, bizonyára újra került a vagyonkájára.

Az állami jótékony-ság.

Az állam gyermek-menhelyet létesít, hogy apassza a törvénytelen és apatlan gyermekek elpusztulásának számát. Szép és magasatos eszme valósult meg az állami gyermekmenhelyek létesítésével s csak azt vártuk, mikor jön az a miniszteri rendelet, mely ennek a nagy áldozatok árán létrejött intézménynek áldásos működését meggátolja és tönkretegyje.

Nem sokáig kellett várunk. Íme megjött. A szegedi m. kir. állami gyermekhely igazgató-sága átiratlag közölte a hatóságokkal azt a miniszteri rendeletet, mely kimondja, hogy: *mindazon gyermekek, kik jelenleg saját szülőknél vannak elhelyezve, nevelőszülőknél helyeztessenek el.*

Ha az anya gyermekétől az éhenhalás árán sem hajlandó megválni, hát az az anya gyermekével együtt éhen meg is halhat, mert ezek az állami gyermekvédelemre nem tarthatnak igényt. A szívtelen anya, ki gyermekét az utcára kidobja, annak gyermekéről gondoskodva lesz. az az anya pedig, ki gyermekét szereti és az „angyalcsinálók“ kezébe nem hajlandó adni: az pusztuljon el gyermekével együtt. Ez a szívtelen rendelet, mely az „angyalcsinálást“ iparrá avatja, a következő:

M. kir. állami gyermek-menhely Szeged. 986/1903. szám.

Tárgy: Az elhagyottá nyilvánított gyermekek idegen dajkaságba helyezése. A belügy-miniszterium folyó évi június 2-án 46547/4 c. 903. sz. a. kelt rendeletével elrendelte, hogy *mindazon gyermekek, kik jelenleg saját szülőknél vannak elhelyezve, idegen nevelő-szülőknél helyeztessenek el, s amelyik szülő ebbe bele nem egyezik, annak gyermeke az állami gyermekvédelemre nem tarthat igényt.*

Felkérem ennél fogva, sziveskedjék a visszakérőleg csatolt kimutatáson szereplő azon szülőket, kiknél saját gyermekük van elhelyezve, velem leendő közlés végett meghallgatni arra nézve, vajjon hajlandók-e gyermeküket idegenek gondozására bízni s ha nem, sziveskedjék velők közölni, hogy a táp díj folyósítása beszünttetik.

Megjegyzem, hogy a tápdíj ezen ügy lebonyolításáig a szülőknél még folyósítani fog, az idegeneknél elhelyezett gyermekek tápdíja pedig negyedévenként utólagosan postai cheque útján fog utalványoztatni, s hogy így az utalványozás körül zavar ne történhessék, felkérem, sziveskedjék a mellékelt kimutatásom minden egyes gyermektartó pontos címét — kerület, utca, házzám — tüzetesen feltüntetni, s azt lehetőleg mielőbb visszaküldeni.

Igy szól ez a híres rendelet. Undor és harag tölti el az ember szívét. Oly utálatos eljárás eljárás ez, hogy nem találunk szavakat a jellemzésére. Embertelen, szívtelen rendelet ez, amely egyenesen meghazudtolja a törvény szellemét.

Persze, sok a szegény anya, aki igénybe veszi az állam segédelmét, de nagy is a szegénység. Mit csinál már most az állam. Hogy apaszsa a segélyezendőek számát, az anyai szeretetet állítja szembe a segítséggel. Vagy idegeneknek adod a gyermekedet te szegény asszony és akkor gondoskodom róla, vagy pedig, ha szereted a gyermekedet és a szivedről nem tudod letépni, tartsd meg, neveld, tápláld, de egyetlen rézfitying segítséget nem kapsz. Ha szegény vagy és még sem tudsz megválni a gyermekedtől, de még táplálni sem tudod, mert magadnak sincs, a gyermek miatt napszámba sem járhatsz, — pusztulj el vele együtt, de én nem segítsek rajtad.

Ilyen az állami jótékony-ság és ez a szegény ember sorsa. De csit, hangosan ne merj szólni szegény ember, ne lázongjon szivedben a haragvó indulat, mert neked a türelem a kötelesség, a szép ígért a kenyered, az éhség és nyomor a lakótársad, a szenvedés a kísérőd és a megváltód a halál.

Ujdonságok.

— **Vizsgálat a tanfelügyelőségen.** A szegedi tanfelügyelőség ügyeit Makay Béla miniszteri osztálytanácsos a múlt héten vizsgálta át. Hogy mi a vizsgálat eredménye, nem sikerült megtudnunk.

— **Rákóczi ünnep.** A nagy szabadsághős, II. Rákóczi Ferencz emlékére nyilvános ünnepélyt rendez az e czélra alakult a bizottság. Az ünnepély szeptember havában lesz, mert a meleg nyári idő a szabadban rendezendő nyilvános ünnepély tartására nem kedvező.

— **Ünnepelt iparos.** A szegedi ipartestület ruházati szakosztályának buzgó elnökét, galantai Balogh Istvánt ma ünnepelték iparostársai negyven éves működése alkalmából. A szakosztály ülésén elismeréssel adóztak a derék iparosnak, míg estére lakomát rendeznek tiszteletére.

— **Elmennek a monitorok.** Az a három dunai monitor, a mely jelenleg Szegeden gyakorlatoz a Tiszán, holnapután visszatér a Dunára és Pancsova előtt fog horgonyt vetni. A monitorok távozása összefügg a szerbiai eseményekkel.

— **Zsarolással vádolt tanfelügyelő.** Ugy látszik, Tergina Gyula királyi tanácsos, tanfelügyelő neve sűrűn kezd szerepelni a büntető bíróság előtt is. A minap becsületsértési pörben állott a járásbíró előtt vadlottként és bár a bíróság felmentő ítéletet hozott, az egyik tanut, Otti Lujza horgosi tanítónőt oly lovagiatlan módon megsértette, hogy alighanem újabb becsületsértési pörre kerül a sor. Még czifrabb eset az, amely miatt Kun István tanítójelölt jelentette föl. Kunt ugyanis helyettes tanítónak nevezte ki a tanfelügyelő az egyik felfüggesztett tanító helyére, de fizetést nem adott neki. A dorosmai iskolagondnokság megszánta a nyomorba jutott és a tanítói pálya keserű kenyerébe belekóstolt fiatal embert és 140 korona kölcsönt utalványozott ki neki. E közben megszünt a helyettesítés és Kun állását vesztette. A helyettesítésre a közoktatásügyi kormány 160 koronát utalványozott, de Kun 300 koronát követelt, sőt be is perelte érte a tanfelügyelőt. A bírósági tárgyalás előtt Kun ügyvédjének Tergina tanuk jelenlétében kijelentette, hogy ha a keresetet vissza nem vonja, Kunt lehetetlenné fogja tenni s miután Kunnak nincs még tanítói oklevele, írni fog az ország minden tanítóvizsgáló bizottságának, sőt előterjesztést tesz a közoktatásügyi miniszteriumnak, hogy ne adják meg neki a vizsga-engedélyt. Kun ügyvédje e fenyegetésre visszavonta a tanfelügyelő ellen a keresetét és értesítette erről megbízóját, Kun István tanítójelöltet, aki erre zsarolás vétségéért följelentést tett a tanfelügyelő ellen. Ezek után teljes tárgyilagossággal, joggal kérdezzük: megmaradhat-e állásában továbbra is Tergina tanfelügyelő — és meddig kell a felfüggesztésre varnunk?

— **Mire megváltunk.** Az öregségnek sokszor keservesek az évei, különösen ha a munkáptelenség miatt beköszönt a hajléka a nyomor. Ezért még munkabíró férfikorában kell gondoskodni mindenkinek, hogy öregségére is legyen mit a teje aprítani. Takarékoskodni kell. A legegyszerűbb módja ennek, ha üzletrészt vált magának mindenki a Bankgyesületnél (a Kass kávéházzal szemben) és magát heti egy vagy több korona befizetésre kötelezi. Ha szükségét szenved személyi hitel címén olcsó kölcsönt kap és a szövetkezet sorsjegynyereiméiben is részesedik.

— **Hivatalvesztésre ítélt tanító.** Az a lelketlen hajsza, amelyet a tanfelügyelő indított egyes tanítók ellen, még nem szűnt meg. Legujabban Bobovnik László dorosmai tanító ítélte másodsor is hivatalvesztésre a megye fegyelmi választmánya és pedig jórészt ugyanazon indokok alapján, amelyekért először is hivatalvesztésre ítélték, de azon ítéletet a miniszter feloldotta és Bobovnikot állásába visszahelyezte. Az indokolásban egyetlen új vád szerepel és pedig az, hogy tiszteletlenül viselkedett a tanfelügyelővel szemben. Ezt a tiszteletlen magaviseletet azzal tanusította, hogy a tanestületi gyűlésen nem fogadta el a tanfelügyelő indítványát, hanem ellenindítványt tett és a

tantestület szótöbbséggel leszavazta Terginát. Hát ez elég indok arra a tanügyi basának, hogy tisztességes, családos embert ily ártatlanul megfoszson a kenyerétől.

— **Széli Ákos helyettese.** A hivatalos lap közli, hogy Széli Ákos szegedi kir. közjegyző halálával megüresült állásra a szegedi kamara dr. Oltványi Ottót helyettesítette, aki működését már meg is kezdte.

— **Földet a népek.** A hódmezővásárhelyi határban fekvő Károlyi-féle uradalmat, mint megirtuk, az algyői, tápéi és sándorfaivai lakosok akarják megvenni. A birtok egyes részeire azonban a vásárhelyi gazdák is pályáznak. A földművelési kormány is érdeklődik a birtok után és már ajánlatot is tett a jószágigazgatóságának, amely azonban nagyon tartózkodó, mert azt hiszi az uradalom, hogy versengés következtében a föld ára még emelkedni fog. Bizony az uradalom is olyan szent, amelyek maga felé hajlik a keze.

— **Az örökös halogatás** A város utcáinak végleges rendezésére minden évben nagyobb összeget fordítanak. A munkát azonban rendszeren a nyár végén és ősz elején szokták vegeztetni, amikor a legnagyobb a dologidő és legdrágábban kell megfizetni a munkáskezeket. Holott kora tavasszal, amikor egyáltalán nincsen munka, olcsóbban lehetne a munkát elvégezteni és egyúttal a tavaszi munkanélküliség is lehetne segíteni. Az idén is alighanem az őszelőre halasztották az utcaberendezési munkákat, amelyek közt a legfontosabb a Kossuth Lajos sugárút gyalogjáróinak aszfaltburkolattal való ellátása.

— **Felirat a t. Házhoz** A szegedi népgyűlés feliratát az elnökség a napokban fogja a képviselőházhoz benyújtani. A tartalmas feliratot Nagy Sándor elnök és Balog Endre jegyző írták alá. A felirat benyújtására a Kossuth-párt egyik tagját fogják fölkeríteni.

— **Uj könyvatom.** A vidéki sajtó hátramaradottságának okai a zugkönyvatomosok, amelyek hírlapi zűldségekkel látják el a vidéki sajtót. Dicséretes uttörő e téren dr. Lengyel Zoltán képviselő vállalkozása, amely előkelő színvonalú könyvatomos. Főmunkatársa az új könyvatomosnak Pally Sándor is, a Kossuth-párt titkára.

— Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és emilitésre méltó kellemes ízénél fogva már kis adagban is tetemesen felülmúlja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

Innen-onnan.

(János nyelvel.)

— No pajtás, a rácz királynak is drága volt a masinája.

— Bárd Dolfi barátom nem akar rácz király lenni, inkább mögmarad napibiztosnak.

— Nem tudom, Albert mit szól a beleg-rádi dolgokhoz. Alighanem a Drága királynét siratja, mint aféle magamfajta, piacrzul élő embör.

(Hol az iskola?)

Az állami népiskolát kereste két úr Dorosmán.

— Csak ezen a soron menjenek — adták az útbaigazítást a község háza előtt ácsorgó rendörök.

— Mentek is. Egyszerre csak megáll az egyik.

— Hallgass csak.

Hatalmas püfölés és nyomban éktelen vitás hallatszott az épületből, amely előtt megállottak.

— Az ám, helyben vagyunk. Ez az állami népiskola.

Csakugyan az is volt.

(Vizgán.)

Felszólítják a tanyai gyereket a vizgán.

— No fiam, hát tudod-e, kicsoda a magyar király?

— Az osztrák császár — feleli gyerek bátran.

Csoválgatja a fejét a tanító.

— Hát aztán honnan tudod ezt fiam? Hiszen én nem tanítottalak erre.

— Nem is szabad ilyet mondani a tanító úrnak — feleli a gyerek nagyöszintén.

— Hát mért nem?

— Mert a tanító úr kormánypárti.

Ugyancsak így felelt a másik gyerek is.

— Hol van Magyarország?

— Itt ni — mondja az okos szemü parasztyerek és a térkép felé bökö.

— De hát mégis hol van Magyarország? Erre felelj fiam.

— Ausztriában.

Elpirul a tanító haragjában.

— Hát hogy beszélhetsz így, hiszen én mindig azt mondtam, hogy Magyarország független és önálló.

— Igen, de azt csak a tanító úr mondja.

(Forog-e a föld.)

Felelnek a vizgán és az egyik magyar, aki iskolaszéki tag, figyelmesen hallgatja. A föld forgásáról esett éppen a szó. A magyar meg nem állhatta szó nélkül.

— No man az nem löhet, hogy a föld forogjon.

— Az pedig forog ám — feleli a tanító.

— Forog az esze tokja, hát mér nem dül ki a kútbul a víz?

Zenei életünk.

Zeneiskolánk ez évi vizsgái elé különös figyelemmel nézünk. Városunk ezen műintézete az utóbbi években a magyar zene érdekében tekintélyes munkát végzett oly anynyira, hogy a vidéki zeneiskolák közül egy sem bír végeredményképen az igazi művészet téren oly eredményt felmutatni mint városunk zeneiskolája. S mind a mellett csodálkozunk kell azon, hogy sem a város tanácsa sem a zenebizottság tagjai az intézet érdekében nem tesznek semmit.

Tizenöt éve múlt már, hogy az iskola reformtervezetével foglalkozik a bizottság s ma ugyanott állunk, mint tizenöt évvel a múltban, hogy a bizottság semmit sem tett, csak a tantestület lelkiismeretes buzgóságának köszönhetjük, hogy zeneiskolánk a vidékiek között az első helyet foglalja el. A zenebizottságnak hibájául rójuk fel, hogy az intézet tervezetének kidolgozásával nem a tantestület tagjait bízzák meg, vagy adják azt oly egyénnek, ki zene-paedagógiai ismeretekkel bír. A városi zeneiskolai tantestület két tanára az országos zene-reform-tanács tagja.

Tudtunkkal a szegedi könyvpiacra jelent meg a — **Zeneművelésünk tervezete** — zeneiskolánk egyik tanárától, mely tervezet alapján óhajtja a központ az országos zeneiskolákat reformálni, persze erről a zenebizottságunk nem vesz tudomást, sőt még most is, egyes zenebizottsági tagokat biznak meg városi zeneiskolánk tervezetének megírásával.

Elégé szomorú tapasztalataink vannak a múltból is a zenebizottság dillitáns rendszeréből, vegyük csak az egyházi énekkarunkat, hála a jó Istennek az énekkar vezetője fölhangyott a „Mulier taceat in ecclesia” rendszerrel, mert ma már a tanítónői képezde növendékek, számszerint tizen működnek az énekkarban.

Talán még megérjük, hogy a templomunkban magyar szövegű énekes miséket is fogunk hallani vegyes kar által előadva s ha a zenebizottság némiképen zenei életünkkel foglalkozna, a közös katonazenekar mellőzéseével, a zeneiskolai zenekar növényeit és a honvédszenekar fuvósait hívnák meg az istentiszteletre. Zenei életünk magyar legyen, s mindazokat, akik az ellen tündetnek városunkban, mellőznünk kell. Hangversenyek zenei életünk idegen voltát hirdetik. Az elmúlt hangverseny idényben a következőket tapasztaltuk: Egy uri társaság néhány zeneestélyt rendezett a Tisza szálloda disztermében bécsi műerőkkel műkedvelőink zongora vagy hegedű féle előadásai alkalmával mindenféle külföldi zeneirő művét produkálták, csak magyar zeneirők munkái hiányoztak a műsorból.

Az énekesekről nem is szölok, azok megérdemlenék, hogy nyíltan a hangverseny alkalmával kiütyülnek őket. Németül, francziául, angolul énekelnek, csak magyarul nem. S ezen dolgok az ország legmagyarabb városában történnek meg — *Szegeden*. Ezekből kifolyólag kétszeresen méltatjuk a városi zeneiskola tantestületének magyaros működését, mert kívülők a dillitánsok mint az idegen zenetermek mellé huznak.

Az idegen zenét terjeszti a kontárok serege, akik sem a magyar művészeinket nem becsülik, sem azok műveit semmibe sem veszik. Azon leszünk, hogy minden idegen áramlatnak utjat álljuk, s minden kontár maradjon mestersége mellett, amelyre Isten teremtette.

Szeged városa a múlt években a magyar zeneművelés kiinduló pontját képezte, s ma a városi zeneiskola és a honvéd zenekar működésén kívül visszaesést tapasztalunk, nem is csodálkozhatunk, ha a szegedi rendőrség is védelmébe veszi a magyar ellenes elemeket, és üldözik a magyar zenéért lelkesedő polgárokat, eléggé bizonyítékunk van az elmúlt hetekben történekről. Kerner Jenő honvéd karmestert, néhány taktus miatt, mert feldolgozta a Kossuth nótát, majdnem állásától fosztották meg. Wöber Ottokart magyar zene ellenes kijelentéseért, majdnem babérkoszorúval tüntették ki. S a magyar dal védelmezőit, jó hogy Szibériank nincsen, oda küldték volna a hivatalos közegek.

Ilyen dolgok történhetnek városunkban. Rákosi Viktor országgyűlési képviselő nagyon helyesen cselekedte, hogy a magyar országgyűlésen szóba hozta a m. kir. opera színház állapotát. Annál is inkább kötelességünk itt városunkban, a legmagyarabb városban, hogy közös erővel kiirtsunk minden idegen zenei mozgalmat.

Dr. Gal Zsigmond fogorvos

működését Szegeden, Széchenyi-tér 9. szám alatt, a régi Zsótér-házban (1. em. 4. ajtó) megkezdte.

A szegedi kir. törvényszéktől.

10509/p. 1903. sz.

Hirdetmény.

A szegedi kir. törvényszék közhírre teszi azt, hogy **dr. Oltványi Ottó**, mint a Széli Ákos szegedi volt kir. közjegyző részére kirendelt helyettes, működését 1903. évi június hó 8-án kezdte meg.

Szegeden, 1903. évi jun. hó 10-én.

Zacharia,
jegyző.

Batta,
elnök.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására adni, hogy **ARADI-UTCZA 4. sz. a.** Nedelkovits Milán ur házában a mai kor igényeinek megfelelőleg

„Vadászküirthöz”

cimzett vendéglőmet megnyitottam. Előzékeny kiszolgálással ezt személyesen magam vezetem. Régi jó hírnevem a múltban, úgy jelentem is megfelel a n. é. közönség fokozott igényeinek, azon leszek, hogy ezt mindenkor fenntartsam és elismerésüket kiérdemeljem.

Kitűnő magyar konyha és tisztán kezelt boraim.

Mindenkor friss oszpolásu kőbányai első magyar részv. társ. sör.

Pontos és szolid kiszolgálás, friss villás reggeli zónától kezdve. Déli és esteli étkezés étlap szerint. Abonensek elfogadtnak.

A nagyérdemű közönség pártfogásáért esedezve teljes tisztelettel

Zsarkó Gyula,
vendéglős.

15,000 pár czipőt
készítünk
hetenként!
Ez magyarázza
áraink feltűnő
olcsóságát.

Igen erős női bőr czipő mindennap használatra páronként frt 2.25	Tartós úri bőr czipő boritással, páronként frt 2.50
Tartós női fűzős czipő páronként frt 2.80	Kitünő úri fűzős czipő páronként frt 3.—
Erős női gombos czipő páronként frt 3.—	Tartós úri bőr czipő sima, páronként frt 2.80
Elegáns női szalon czipő páronként frt 1.50	Elegáns színes úri fűzős czipő páronként frt 3.—
Női keresztcsattos czipő fekete és színes, páronként frt 2.— és 2.25	Elegáns, színes leány fűzős és gombos czipő nagyság szerint páronként frt 1.80 és feljebb
Kitünő leány fűzős czipő páronként frt 1.80 és feljebb	Gyermek fűzős és gombos czipő fekete és barna, páronként frt 1.— és feljebb.

„TURUL”
czipőgyár r.-t.
TEMESVÁROTT.
Szegedi főraktár:
SZÉCHENYI-TÉR 16. SZ.
Aigner-ház.
Telefon 423. szám.

Parádi kénes, savanyu viz
hazai ásványvizek királya megérkezett és friss töltésben kapható.
Kitünő borvíz.
Tóth Péternél Szeged.

Legjobb fémtisztító-szer
volt és marad is az
AMOR
fémtisztító.
Háztartásban nélkülözhetetlen. Kapható mindenütt **14, 20 és 30** filléres dobozokban. ooooo Gyár: Lnszkynski & es társa Berlin (Germania) NO.
Figyelni az AMOR védjegyre!

Ügyes fiu tanulóknak azonnal felvétetik.
KÖNYVES LÁSZLÓ
MŰASZTALOS
SZEGEDEN, KOSSUTH-UTCZA 25. SZ.
—ooo—
Elvállal mindennemű butor készítését izléses kivitelben, valamint épület-, portál- és templom-ooooooooooooo berendezéseket. oooooooooooooo
Ügyes fiu tanulóknak azonnal felvétetik.

Eladó vendéglő.
Szabadkán 40 év óta fenálló
a „Szarvas”-hoz címzett vendéglő IV. kör. 97. sz. a. a Zombori uton, nagy torgalmu utcasarkon, mely 1 kávéházterem, 1 korcsma-terem, 5 vendégszoba, a vendéglős részére megfelelő lakás, nagy konyha, mosókonyha, éléskamra, nagy pince és 100 loelhelyezésre való istállóhelyiségekből áll, Szabadkán eladó
Bővebb értesítés nyerhető **Aubermann Miklós** úrnál, a „Szabadkai Kereskedelmi és Iparbank” pénztárosánál Szabadkán.
Eladó szatócsüzlet.
Jó forgalmu szatócsüzlet házzal vagy anélkül eladó. Tudakozódhatni Muske Maria Algyó, vagy a kiadóhivatalban.

ÚJ ZÁLOGINTÉZET SZEGEDEN.
A »Bankegyesület, mint szövetkezet«
zálogüzletét
megnyitotta saját helyiségében, Deutsch-Erdélyi palota, Kass-vigadóval szemben.
Zálogkölcsönök adatnak értékpapírokra, ékszerekre, árukra.
Üzleti órák:
dél előtt 1/2 9—1 óráig, délután 3—5 óráig.
Bankegyesület, mint szövetkezet.

Hölgyek figyelmébe!
A női szépség legfőbb kelléke
a szép arcz, a dus hajzat és tiszta fogak.
Hogy ez meglegyen, használtassék az arczbőr ápolására legkiválóbb készítmény, az elegáns hölgyek kíválóan kedvelt szépitőszere: **az orgona-crém**
Minden eddig készített szerek között a legkitünőbb készítmény, mivel nem zsiradék. Kis tégely 1 kor., nagy 1 kor. 60 fill., szappan 70 fill., poudér 3 színben kis doboz 1 kor., nagy 2 korona.
Kajhullás ellen és hajkorpa elmulasztására, mint hajnövést előmozdító szer, legmegbízhatóbb a dicséret le- **bojtorján hajszesz,** velekkel kitüntetett **Chinin hajviz** ára 1 korona 20 Tanno Chinin Pomade ára 1 korona 20 fill. A fogak tisztán és ép állapotban tartásához legjobb a Szalicyl-fogviz, ára 1 kor. 20 fill. és Mentha Fogpor, ára 1 kor. Mind e szerek egyedül valódi minőségben kaphatók
Barcsay Xároly gyógyszerfárában
Szeged, zöldség-piacz, Széchényi-tér 12. szám.

Üzletáthelyezés.
Tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel, hogy
hadfelszerelési és egyenruházati intézetünket
Kárász-utca 10. sz. alá,
a Gaál-féle házba helyeztük át.
Nemes L. és Társa.

Sengyel Lőrincz
cs. és kir. udvari butorgyáros
Ujonan, modern berendezett műasztalosságá
SZEGED, Vadász-utca 2. sz.
Elvállal a legjutányosabb ár mellett kizárólag szolid kivitelben, előadott vagy saját tervek szerint egyes butorok vagy egész berendezés készítését. Klauzál-téri fényesen berendezet butor aruházában pedig kész butorokból állandó kiállítás van.

Táttra legolcsóbb fürdője és klimatikus gyógyhelye
BARLANGLIGET
amely Szeged és az Alföld úri közönségének is kedvencz fürdője.
Posta, távirtda, telefon helyben. Vasút 1 órányira Szepes-Bélan. Villamos világítás, vizgyógyintézet, meleg, sós-, forró- és szulfid- és villamos fürdők Oertl-kúra.
Javaslat: Női bajok, vérszegénység, a légző- és emésztőszervek megbetegedései, rheumatismus, szívbaj és minden ideggyógyászati ideggyógyászati stb.
Előevad június 1-től 30-ig. Földény július 1-től augusztus 31-ig. Utóidény szeptember 1—30-ig. Teljes ellátás 1 nétre 24 korona. Szobák ára 1—5 koronáig. Az első és utolsó évadban 50% engedmény. Gyógy- és zeneidj nincs.
Fürdőorvos: Dr. Fialka Gusztáv Budapest, VIII., Kerepesi-ut 10.
— Prospektust küld a fürdőigazgatóság. —

Zsákkölcsönző intézet.
Tisztelettel tudatom a n. é. gazdaközönséggel, hogy a régi Zsótérházban (Feketesas-u.) kötélgyártó üzlethelyiségemben teljesen új zsákokat és vízmentes ponyvákat a legjutányosabban kikölcsönzők. Ajánlom a n. é. közönségnek kötéláruimat
Kiváló tisztelettel
KLONKAY ANDOR, kötélgyártó